

Persbericht

De impact COVID-19 op de ongelijkheden
tussen vrouwen en mannen:
19 schokkende cijfers, 19 kernaanbevelingen
voor Brussel.

Morgen mag niet slechter
worden dan vandaag
voor de gelijkheid

2021

BRUSSELSE RAAD VOOR GELIJKHEID
TUSSEN VROUWEN EN MANNEN
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Hoever staan we na **1 jaar COVID-19-crisis?**

Wat is de concrete impact geweest op de gelijkheid tussen Brusselse vrouwen en mannen?

Wij weten dat de lockdown alle ongelijkheden sterk heeft doen toenemen.

Scholen sluiten en vrouwen en mannen aan huis gekluisterd houden ... de historische of sociologische betekenis daarvan verandert als we weten dat vrouwen en hun kinderen de eerste slachtoffers van intrafamiliaal geweld zijn, dat zij nog maar enkele decennia vrije toegang hebben tot de arbeidsmarkt, dat zij meestal tot de laagste inkomensgroepen behoren en dat zij nog steeds meer dan 70% van de gezinszorg en huishoudelijke taken voor hun rekening nemen, om nog maar te zwijgen van de mentale en emotionele last die zij in de meeste gezinnen alleen dragen.

Of het nu gaat om rechten, sociale en professionele verworvenheden of welzijn en gezondheid, de Raad voor Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen (RGVM) is bezorgd over de gevolgen van de crisis voor de gelijkheid. De weinige beschikbare genderindicatoren bevestigen dat de impact groter zal zijn voor Brusselse vrouwen dan voor Brusselse mannen.

De Raad heeft de sociale partners, de verenigingen op het terrein en de universiteiten samengebracht om de gevolgen van de gezondheids- en economische crisis voor vrouwen en mannen in Brussel te analyseren en om de Brusselse gewestregering op basis van zijn aanbevelingen te steunen door specifieke maatregelen voor te stellen om de onevenwichten te corrigeren.

19 SCHOKKENDE CIJFERS: DE ACHTERUITGANG VAN DE GELIJKHEID IN BRUSSEL WORDT BEVESTIGD

Vanaf het eerste onderzoek werd al snel duidelijk dat vrouwen de hoogste prijs hebben betaald tijdens de sociale en gezondheids crisis:

- 1 de heldinnen van de crisis** - zorgmedewerksters, caissières en schoonmaaksters - die tussen 80 en 98% van hun sector uitmaken, werden overmatig blootgesteld aan COVID-19. Ook al werden zij geprezen voor hun verleende diensten aan het land, de overgrote meerderheid van hen bleven **minder dan het gemiddelde bruto-maandsalaris van de Belgische werknemers verdienen** (2.920 euro bruto)!
- 2 4.100 Brusselse vrouwen hebben tijdens de eerste lockdown** de arbeidsmarkt verlaten. Een zeer interpellierend feit: 5.345 nieuwe Brusselse mannen zijn naar de arbeidsmarkt teruggekeerd. Dit betekent dat de crisis de oorspronkelijke activiteitsgraad van vrouwen heeft doen afnemen en die van mannen heeft doen toenemen, een bewijs dat de ongelijkheden inderdaad zijn verscherpt.
- 3** Maar waar zijn deze vrouwen gebleven? Volgens de RVA heeft de meerderheid van deze vrouwen **'corona-ouderschapsverlof' opgenomen: in 70% van de gevallen zijn het de moeders** die er gebruik van maken. Deze 70/30-verhouding in het nadeel van vrouwen wordt bovendien met een bijna chirurgische precisie vastgesteld bij alle soorten van verloven die op **zorgwerk** zijn gericht, namelijk de zorg voor anderen (kinderen, partner, zieke familieleden, enz.).
- 4** De **bedrijven in de zorgsector** waar vrouwen in de meerderheid zijn, lopen ook een hoog risico om failliet te gaan: ze zijn goed voor **20% van de faillissementen in Brussel** voor minstens 7 factoren die wij in ons rapport uiteenzetten.
- 5** De crisis is ook het drama van intrafamiliaal geweld. In Brussel werd in **de politiezone Ukkel, Oudergem en Watermaal-Bosvoorde een stijging van + 30% van het aantal klachten over zogenaamd huiselijk geweld vastgesteld.**
- 6** Deze toename van het geweld tijdens de crisis werd ook opgemerkt door de hulplijn voor huiselijk geweld, die ons informatie geeft over **het geslacht van de slachtoffers binnen het koppel: 92% ervan is vrouw.**
- 7** Een zeer interpellierend feit: van de 52 feiten van seksueel geweld die tijdens het begin van de crisis in Brussel zijn gemeld, **was 100% van de daders man**, een cijfer dat vraagt om een echte bewustmaking om deze mannen begeleiding te bieden en eindelijk een einde te maken aan de cyclus van geweld tegen vrouwen.
- 8** Wat de gezondheid betreft, is de rekening hoog: **1 op 4 vrouwen zal zorgwekkende angstniveaus hebben ontwikkeld, tegenover 1 op 7 mannen.** Vanwaar dit verschil? De driedubbele dag. De huishoudelijke en ouderlijke taken zijn immers explosief toegenomen en zwaarder op de schouders van de vrouwen gaan wegen, die bovendien ook nog eens de rol van leerkracht op zich moeten nemen in soms onmogelijke omstandigheden (krappe flat, gebrek aan materiaal, enz.).
- 9** De mentale gezondheid van jongeren, en met name van jonge meisjes, loopt gevaar: **20,5% van de jongeren scoort zorgwekkend op de depressieschalen, en voor meisjes is de tendens nog ernstiger.** Waarom is dat zo? Ook hier ligt de fout bij de verschillende lasten die op personen rusten naar gelang van hun geslacht: **meisjes zijn meer betrokken wanneer het om het omgaan met de emoties van hun naasten gaat**, zodat zij dubbel belast zijn en naast hun eigen zorgen ook met het leed van anderen moeten omgaan.

Meer cijfers zijn hier te vinden: 19 schokkende cijfers

MASSALE ONGELIJKHEID EN INTERSECTIONELE FOCUS

MASSALE ONGELIJKHEID EN INTERSECTIONELE FOCUS

Afgezien van de 19 schokkende cijfers die naar voren worden gebracht, wordt er in dit 90 pagina tellende rapport ook een alarmerende balans opgemaakt van de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen (maar niet enkel) in Brussel. Ook wordt de impact van de crisis door COVID-19 op verschillende subthema's er nader in toelicht: werkgelegenheid en werkloosheid, het geval van specifieke sectoren zoals de horeca of sekswerk, tijdelijke werkloosheid, verlof en loopbaanonderbreking om voor anderen te zorgen (de care), telewerk, ondernemerschap en met name dat van vrouwen, beroepsopleidingen, de digitale kloof, de onzekere positie van vrouwen, het bijzondere geval van eenoudergezinnen, dakloze vrouwen of migrantenvrouwen, de lichamelijke gezondheid van vrouwen en mannen, de seksuele en reproductieve gezondheid of de geestelijke gezondheid met het verschijnen van nieuwe, specifiek aan de crisis gerelateerde stoornissen zoals 'pandemische uitputting' of 'Zoom-moeheid'/'Zoom fatigue syndrome'. Een van de sterke punten van dit rapport is dat het deel uitmaakt van een zogenoemde intersectionele benadering en erop gericht is de aandacht te vestigen op de kruising van factoren die de ongelijkheden tussen mannen en vrouwen vergroten, zoals afkomst, leeftijd, sociale klasse, seksuele geaardheid, gezondheid of handicap.

**19 KERNAANBEVELINGEN:
BRUSSEL KAN NOG STEEDS
HET VERSCHIL MAKEN!**

Hoewel de bevindingen duidelijk alarmerend zijn, blijft de RGVM ervan overtuigd dat het nog steeds mogelijk is om de trend om te buigen en de Brusselaars, en meer in het bijzonder de Brusselse vrouwen, te beschermen tegen de verwoestende gevolgen van de sociale en gezondheids crisis als gevolg van COVID-19. Concreet zijn verenigingen op het terrein, sociale partners en academici bijeengekomen om 19 essentiële aanbevelingen te formuleren die het mogelijk maken om na te denken over een relance en een wereld van morgen waarin gelijkheid en rechtvaardigheid centraal staan.

Om te voorkomen dat de geboekte vooruitgang op het gebied van gendergelijkheid verloren gaat, moeten wij gendergelijkheid centraal stellen in alle beleidsmaatregelen en besluiten en gebruikmaken van de relanceplannen om nieuwe of reeds bestaande onevenwichtigheden te corrigeren.

(het gedetailleerde overzicht van de aanbevelingen is hier terug te vinden: **19 kernaanbevelingen**)

Tot slot blijkt uit dit rapport ook hoe schrijnend het gebrek aan cijfermateriaal in Brussel is. Om het werk van de bevoegde autoriteiten te vergemakkelijken, eindigt het rapport met een niet-uitputtende lijst van ontbrekende, onvolledige en/of gedateerde gegevens, want... wie niet wordt meegerekend, telt ook niet mee!

WIE ZIJN WIJ?

De Raad voor Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (RGVM) is de instantie bij uitstek om de kwestie van de gelijkheid tussen vrouwen en mannen te behandelen. Het verenigt de vakbonden, de werkgeversvertegenwoordigers, de verenigingen op het terrein en de academische wereld. Sinds 2012 heeft de Raad als taak adviezen en aanbevelingen te formuleren over elke kwestie die verband houdt met de gelijkheid tussen vrouwen en mannen, met voorrang adviezen over regelgevende maatregelen die een impact hebben op de gelijkheid tussen vrouwen en mannen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Eva Sahin, *voorzitster* | eva.sahin@cgslb.be | 0475 42 07 68

Isabella Lenarduzzi, *vicevoorzitster* | isabella.lenarduzzi@jump.eu.com | 0486 65 84 81

Frans De Keyser, *vicevoorzitter* | fdk@beci.be | 0495 28 67 14

Hassina Semah, *adviseur en redactrice van het rapport* | hassina@psychologue.brussels

**BRUSSELSE RAAD VOOR GELIJKHEID
TUSSEN VROUWEN EN MANNEN**
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Kruidtuinlaan, 20 • 1035 Brussel
T +32 (0)2 800 30 48
goforequality@sprb.brussels
www.goforequality.be
facebook.com/goforequality/

Redactie

Brusselse Raad voor Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen,
in samenwerking met Hassina Semah.

Verantwoordelijke uitgever

Brusselse Raad voor Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen.
Sint-Lazarusplein 2 • 1035 Brussel
T +32 (0)2 233 41 76 – F +32 (0)2 233 40 32
<http://www.conseildelegalite.be/nl/home>
<https://www.facebook.com/goforequality/>

Auteur

Hassina Semah, *externe consultant, experte inzake Gender en Diversiteit.*
www.psychologue.brussels

Voorgaand onderzoek

Marcela De la Peña, Chaska VZW.

TOBE®
NO
TOBE

Design ©Tobenotobe by Filigrane - www.tobenotobe.be / Benoit Toussaint